

Sygnatura akt VI Ka 940/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **10 stycznia 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Bożena Żywioł (spr.)

Sędziowie SO Marcin Mierz

SR del. Małgorzata Peteja-Żak

Protokolant Aleksandra Studniarz

przy udziale Andrzeja Zięby

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2014 r.

sprawy **M. Ś. (1) córki J. i W., ur. (...) w Z.**

oskarżonej z art. 286§1 kk i art. 297§1 kk w zw. z art. 11§2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżoną

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 13 marca 2013 r. sygnatura akt IX K 2290/10

na mocy art. 437 kpk i art. 439 § 1 pkt 9 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania.

VI Ka 940/13

UZASADNIENIE

Od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 13 marca 2013r., sygn. akt IX K 2290/10, apelację wniosła oskarżona M. Ś. (1).

Zaskarżając orzeczenie w całości zarzuciła:

-naruszenie prawa procesowego, a to art. 424 § 1 pkt 1 kpk, wobec nie wyjaśnienia, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał wyjaśnień oskarżonej, co do treści protokołu z kontroli, pominął i nie ustosunkował się do dowodów przeciwnych podniesionych przez oskarżoną, do części wniosków zawierających kompletne informacje o terenach zgłoszonych do dopłaty w postaci załączników graficznych oraz regulaminów i przepisów prawa na zawinione działanie pokrzywdzonego i niedopełnienie obowiązków oraz niewyjaśnienie kwalifikacji prawnej czynu w sytuacji, kiedy nie określono, na której działce był rzekomy młodnik ani nie ustalono, czy szkoda miała miejsce i w jakim rozmiarze,

-obrazę prawa procesowego, a to art. 167 kpk przez wadliwe przeprowadzenie postępowania dowodowego, nieprzeprowadzenie dowodów istotnych dla wyjaśnienia sprawy wskazanych przez oskarżoną oraz zaniechanie przeprowadzenia dowodów mogących potwierdzić wyjaśnienia oskarżonej,

-błąd w ustaleniach faktycznych i sprzeczność ustaleń z zebranych materiałem dowodowym przez przyjęcie, że protokół kontrolny był prawidłowy i nie kwestionowany przez oskarżoną, a złożone wnioski o dotacje nie zawierały informacji o rzeczywistej powierzchni niezalesionej,

-obrazę prawa procesowego, a to art. 4 kpk, art. 7 kpk i art. 92 kpk, przez błędną ocenę dowodów oraz wydanie orzeczenia bez uwzględnienia części zgromadzonego materiału, co skutkowało przyjęciem, że oskarżona dopuściła się przestępstwa, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie prowadzi do wniosków przeciwnych,

-obrazę art. 439 § 1 pkt 9 kpk w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 kpk i art. 14 § 1 kpk, poprzez rażącą obrazę art. 14 § 1 pkt 1 kpk, co polegało na naruszeniu zasady skargowości i skazaniu oskarżonej za inny czyn, niż ten, którego dotyczył akt oskarżenia, na zmianie opisu czynu, wskazaniu innego przedmiotu jego popełnienia, pominięciu rozmiaru szkody, a więc na wyjściu poza ramy skargi prokuratora, co winno skutkować umorzeniem postępowania na zasadzie art.17 § 1 pkt 9 kpk,

-obrazę art. 397 § 1 w zw. z art. 297 § 1 pkt 4 kpk poprzez ich niezastosowanie,

-obrazę przepisów prawa art. 286 § 1 kk. i art. 297 § 1 kk. przez ich błędne zastosowanie.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie lub uchylenie orzeczenia sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy podzielił podniesiony w apelacji zarzut wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 kpk, co skutkowało uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji / wniosek apelującej, że zaistniała podstawa do umorzenia postępowania z powodu braku skargi uprawnionego oskarżyciela jest błędny, bowiem taka skarga została w niniejszej sprawie wniesiona, a jedynie wychodząc poza jej granice sąd pierwszej instancji dopuścił się wskazanego uchybienia orzekając co do czynów, które nie zostały oskarżonej zarzucone aktem oskarżenia/.

Do wniosku o wyjściu poza granice zaskarżenia uprawnia porównanie istoty czynów, które zostały opisane w akcie oskarżenia, z tymi, które sąd meriti przypisał oskarżonej w zaskarżonym wyroku.

Zarzucone M. Ś. (1) zachowania miały za przedmiot wnioski o przyznanie płatności za kolejne lata do wyrażnie wskazanego gruntu rolnego, a to działki ewidencyjnej (...)działki rolnej B, o powierzchni 2,04 ha, a polegać miały na podaniu nieprawdziwej informacji, że ta działka rolna jest użytkowana rolniczo.

Tym samym uznać należy, iż poza zarzutem aktu oskarżenia znalazły się te wnioski składane przez oskarżoną, które miały za swój przedmiot inne, odrębne działki rolne. To rozgraniczenie było niewątpliwie efektem zróżnicowanej oceny poszczególnych wniosków oskarżonej przez pokrzywdzonego, co wynika z zawiadomienia o przestępstwie: tylko w przypadku działki B stwierdzono w ogóle brak rzeczywistych podstaw do złożenia wniosku o płatności, w przypadku pozostałych, a to działki A i działki C, podstawy do naliczenia dopłat istniały.

Wprawdzie wnioski dotyczące poszczególnych działek rolnych złożone zostały zbiorczo i dotyczyły jednej działki ewidencyjnej, ale ta kwestia, mająca charakter wybitnie techniczny, nie zmienia postaci rzeczy i nie powoduje, że przedmiotem oceny sądu, przy wskazanym powyżej zakresie aktu oskarżenia, mogły być działania oskarżonej odnoszące się do pozostałych wniosków, które – co istotne, rozpatrywane były osobno, gdyż ich zasadność badano odrębnie, co do każdej wskazanej działki rolnej.

Zabieg sądu pierwszej instancji polegający na ocenie poprawności także innych wniosków oskarżonej i - w rezultacie - zakwestionowanie prawidłowości wniosków odnoszących się do działki A, co znalazło odbicie w zmianie opisu czynów przypisanych ostatecznie oskarżonej, pomimo zachowania tożsamości miejsca i czasu jej działań, ich oceny prawnej i tożsamości pokrzywdzonego, nie było, w ocenie sądu odwoławczego, dopuszczalne, jako wykraczające poza zakres objęty skargą oskarżyciela publicznego. Czyny przypisane oskarżonej stanowią nową jakość, gdyż dotyczą zachowań, które znalazły się poza zainteresowaniem organu ścigania i nie były objęte zarzutami aktu oskarżenia.

Obrazowo rzecz ujmując można by przyrównać sytuację, jaka zaistniała w niniejszej sprawie do takiej, kiedy sąd rozpoznając okoliczności złożenia przez sprawcę konkretnego wniosku kredytowego, którego dotyczył akt oskarżenia, oceniałby /co następnie znalazłoby odzwierciedlenie w rozstrzygnięciu skazującym/ prawidłowość złożenia przez tą samą wprawdzie osobę i w tym samym czasie innych wniosków kredytowych, choćby do tego samego kredytobiorcy; bezsprzecznie także wówczas doszłoby do naruszenia zasady skargowości.

Dodać wypada, że niewątpliwie, z uwagi na informacje zawarte w zawiadomieniu złożonym przez pokrzywdzonego, oskarżyciel oceniał całość zachowań oskarżonej, a jednak ostatecznie nie objął aktem oskarżenia tych, które odnosiły się do pozostałych działek rolnych, co uznać należy za zamierzone.

Nie ma tożsamości zdarzenia historycznego, którego dotyczy skarga uprawnionego oskarżyciela w sytuacji, gdy nie zostaje zachowana identyczność przedmiotu oskarżenia, gdy dojdzie do rozszerzenia zakresu czynu zarzucanego, a więc gdy przedmiotem osądu staje się nie to samo, lecz jakościowo inne zachowanie sprawcy.

Z tych wszystkich przyczyn uznał sąd odwoławczy, że doszło w tym względzie do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, co zdeterminowało konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Charakter przyczyny, która implikowała rodzaj rozstrzygnięcia sądu odwoławczego zwalnia ten sąd od powinności szczegółowego odniesienia się do pozostałych zarzutów środka odwoławczego.

Jednakże wypada zaznaczyć, iż na materiał dowodowy, który podlegać będzie – w wyniku przeprowadzenia ponownego postępowania – ocenie Sądu Rejonowego składa się m.in. dokumentacja fotograficzna. Taki sposób przekazu stanu nieruchomości stanowiącej własność oskarżonej niewątpliwie w sposób najbardziej obiektywny pozwala na ocenę zasadności postawionych oskarżonej zarzutów, ale warunkiem tego jest pewność, co do tego, które zdjęcia obrazują stan działki rolnej B – a to z dokumentacji fotograficznej jednoznacznie nie wynika. Zapisy z raportu kontroli, zwłaszcza te nakreślone ręcznie, są zaś mało czytelne.

Wszystko to zdaje się przesądzać o potrzebie uzupełnienia materiału dowodowego poprzez przesłuchanie w charakterze świadków inspektorów terenowych, którzy dokonywali kontroli nieruchomości oskarżonej. Wprawdzie od czasu tej kontroli upłynął dość znaczny okres czasu, jednak z góry nie można wykluczyć, że M. O. i J. D. /k- 13/, zwłaszcza po okazaniu im dokumentacji fotograficznej, będą w stanie zrelacjonować przebieg czynności kontrolnych na nieruchomości M. Ś..

Sąd Rejonowy podda następnie całość materiału dowodowego analizie i oceni, czy mając na względzie wyjaśnienia oskarżonej, ale i stan działki rolnej B należy przypisać M. Ś. (1) zachowania wyczerpujące znamiona zarzucanych jej czynów.